

СЕКЦІЯ:
ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
ВИМІРИ ТУРИЗМУ

Л. Д. Божко

НОВА ФІЛОСОФІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТУРИЗМУ: ПОВІЛЬНИЙ ТУРИЗМ

L. D. Bozhko

NEW PHILOSOPHY OF EUROPEAN TOURISM: SLOW TOURISM

Однією з нових тенденцій, яка сьогодні набуває широкого поширення в туризмі, є так званий «повільний туризм». Повільний рух присутній у багатьох частинах повсякденного життя. Він є противагою для все більш швидкої глобальної діяльності.

Перший повільний рух зародився в Італії. У 1986 р. Карло Петріні заснував у маленькому містечку Брачі культурну асоціацію Арчі Гола, що підтримувала систему швидкої їжі. Метою цієї асоціації було сприяння збереженню місцевих гастрономічних традицій з їхніми унікальними продуктами, збереження біорізноманіття та заснування системи громадського харчування з філософією слюуфуд. Разом зі слюуфуд в Італії народився «movimento slow» (повільний рух), який закликав не поспішати, жити спокійніше і помірковано. Поступово почали народжуватися й інші різні напрями слюу-філософії. Зокрема, у 1999 р. зародився рух «повільне місто», (cittaslow); повільним захотів стати і туризм.

Оскільки найширшого поширення повільний туризм отримав саме на Апеннінському півострові, 2019 рік оголошено в Італії роком повільного туризму.

Дослідження свідчать, що у Західній Європі повільний туризм — це сегмент ринків, які активно розвиваються, і за прогнозами, щорічно зростатиме на 10% протягом наступних п'яти років. На думку деяких вчених, це вагома альтернатива «сонцю і морю».

Повільна подорож може відбуватися скрізь і не обмежена часом; це не передбачає подорожі на великі відстані або з певною швидкістю. Насправді повільні мандрівники можуть розпочати свою подорож, виходячи з дверей, а місце призначення може бути лише в декількох кілометрах. Тим не менш, це не виключає подорожей на інший кінець світу.

Теоретичним підґрунтям «повільного туризму» стала оригінальна концепція «гарного самопочуття», розроблена в 1959 р. американцем Халбертом Данном. Вона заснована на чотирьох принципах: здорове харчування, рух, відпочинок і культурне та духовне оновлення. Це нове бачення туризму охоплює не тільки проживання (що має бути простим), але й діету (здорову), відпочинок (мирний), культуру (місцеву), послуги (надаються в спокійній обстановці) і повагу до навколишнього середовища.

Терміни «повільна подорож» і «повільний туризм» тепер визнані як форми відпочинку, які відрізняються від основного напрямку (масового туризму). Хоча ці терміни все ще є дискусійними в науковій літературі, вони вільно використовуються в засобах масової інформації, попри відсутність єдиної думки про те, що вони означають. Досі немає ніякого визначення для повільного

туризму, яке широко погоджено, але Дікінсон та інші визначають три основоположних фактори повільної подорожі. Перший — «робити речі з правильною швидкістю», другий — «зміна ставлення до швидкості» і останній — «прагнення до якості, а не до кількості». Деякі туристичні спільноти або асоціації повільного туризму припускають, що повільні мандрівники повинні уникати поїздок на автомобілі і літаку і скорочувати викиди парникових газів.

У своїй ранній концепції «повільний туризм» часто підкреслював свій тісний зв'язок зі швидкістю і мобільністю, особливо під час транспортування в місця призначення і назад, що може не тільки знизити забруднення навколишнього середовища за рахунок використання низьковуглецевих вихлопних газів, а й заощадити енергоресурси. Тому ця концепція часто асоціювалася зі стійким туризмом. Проте сучасні дослідники (Дікінсон і Лемсдон) стверджують, що повільний туризм — це набагато більше, ніж рух транспортних засобів між місцями. Останніми роками, на думку Паркінсона та Крейга, центр повільного туризму зміщується від простої екологічної стійкості до практики часу і простору таким чином, щоб сприяти особистому задоволенню і благополуччю.

Дослідження, присвячені повільним туристам, виявили такі їх особливості: відкриті для повільного досвіду і відкривають для себе нові і різні культури та ідентичності; мають освіту, добрі культурні знання і повільну філософію; є незалежними мандрівниками; мають великі очікування щодо регіону, який вони відвідують; насолоджуються еко-гастрономією.

Отже, керівна філософія повільного руху частково є протилежністю швидкому і має тісний зв'язок з екологією і стійким розвитком, який виникає з інтересу до місцевості і місця, а також з напрямків зелених подорожей. Сталий розвиток, який охоплює економічну, екологічну і соціально-культурну стійкість, має сприйматися як основа філософії повільного туризму.

Н. В. Шумлянська

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

N. V. Shumlyanska

MODERN DEVELOPMENT OF MEDICAL TOURISM IN UKRAINE

За останні кілька років в Україні почав активно розвиватися новий вид туризму — медичний. За даними Української асоціації медичного туризму (УАМТ), протягом 2017 року в країну приїхало близько 50 тис. медичних туристів, кожен з яких витратив в середньому по 2,5 тис. доларів.

Основна частина медичних туристів їде до нас із країн колишнього Радянського Союзу. Проте останнім часом, за словами президента УАМТ Віолети Янишевської, послуги української медицини приваблюють жителів Західної Європи, США, Ізраїлю, Великобританії, Китаю, арабських країн, деяких африканських держав.

За даними УАМТ, пацієнтів-іноземців приймають близько 200 українських медичних установ, серед яких є як приватні, так і державні спеціалізовані клініки. У них активно впроваджуються досягнення світової медицини, інноваційні методи лікування, а у лікарів такої клініки є великий досвід проведення операцій.